

notitie

Forum Standaardisatie

www.forumstandaardisatie.nl

info@forumstandaardisatie.nl

Bureau Forum

Standaardisatie

gehuisvest bij Logius

Postadres

Postbus 96810

2509 JE Den Haag

Bezoekadres

Wilhelmina van Pruisenweg 52

2595 AN Den Haag

Bij bezoek aan Logius is

legitimatie verplicht

FORUM STANDAARDISATIE 13 december 2017 Agendapunt 3 Open standaarden, lijsten

Van:	Stuurgroep open standaarden
Aan:	Forum Standaardisatie
Bijlagen:	A. Forumadvies NLRs 2.5.2 B. Intakeadvies Digikoppeling C. Intakeadvies NLCIUS D. Intakeadvies OpenAPI Specification 3.0 E. Intakeadvies SSD 2.0 F. Intakeadvies S/MIME 3.2

Ter besluitvorming

*U wordt gevraagd **in te stemmen** met de volgende adviezen:*

- A. het op de lijst aanbevolen standaarden plaatsen van NLRs 2.5.2 (*standaard voor het uniformeren van bouwmodellen*)
- B. het in procedure nemen van Digikoppeling (*standaard voor betrouwbaar berichtenverkeer*)
- C. het in procedure nemen van NLCIUS (*standaard voor e-factureren*)
- D. het in procedure nemen van OpenAPI Specification 3.0 (*standaard voor het beschrijven van REST APIs*)
- E. het niet in procedure nemen van SSD 2.0 (*standaard voor het ontwikkelen van veilige software*)
- F. het in procedure nemen van S/MIME 3.2 (*standaard voor aanvullende beveiliging van e-mail*)

Ter kennisname

- G. aanmelding SHACL 170720
- H. stand van zaken COINS 2.0, NLCS 4.1
- I. stand van zaken OAuth 2.0
- J. beschrijving van toepassingsgebieden volgens standaard syntaxis

Ter besluitvorming

Ad A. NLRS 2.5.2 [Bijlage A]

Het Forum Standaardisatie wordt gevraagd om in te stemmen met het volgende advies aan het Nationaal Beraad:

Het op de lijst aanbevolen standaarden plaatsen van de standaard NLRS 2.5.2.

Over de standaard

NLRS zorgt voor eenduidig gebruik van de standaard IFC die sinds 2011 op de 'pas toe of leg uit'-lijst staat. NLRS voorziet Revit (modelleerssoftware voor de bouw) van vaste afspraken over naamgeving, modelstructuur en gebruik van parameters. Zo zorgt NLRS ervoor dat Revit-gebruikers IFC bestanden produceren die op een eenduidige manier leesbaar zijn, ook voor partijen die juist geen Revit gebruiken.

Hoe is het proces verlopen?

De Stichting Revit Standards heeft NLRS aangemeld voor opname op de lijst aanbevolen standaarden. Na intake heeft het Forum Standaardisatie besloten de aanmelding in procedure te nemen. Er heeft een expertonderzoek plaatsgevonden en het expertadvies is ter openbare consultatie aangeboden. Tijdens de openbare consultatie ontvingen wij van derde partijen substantieel commentaar dat aanleiding gaf tot een aanvullend onderzoek, met name gericht op de licentie en het draagvlak van de standaard. Het commentaar uit de openbare consultatie en de resultaten van het aanvullend onderzoek zijn gedocumenteerd in het Forum-advies.

Advies en gevraagd besluit

Volgens het expertadvies voldoet NLRS aan de criteria voor plaatsing op de lijst aanbevolen standaarden. Het aanvullend onderzoek naar aanleiding van de openbare consultatie leverde geen argumenten op om het Forum-advies te wijzigen.

Geadviseerd wordt om NLRS op te nemen op de lijst aanbevolen standaarden.

Ad B. Digikoppeling [Bijlage B]

Het Forum Standaardisatie wordt gevraagd om in te stemmen met het volgende advies:

Het in procedure nemen van Digikoppeling ter vervanging van Digikoppeling 2.0 op de 'pas toe of leg uit'-lijst

Over de standaard

Digikoppeling bestaat uit een verzameling koppelvlakstandaarden die logistieke afspraken bevatten voor berichtenuitwisseling tussen overheden. Met één Digikoppeling-implementatie in de ICT-omgeving kan een organisatie berichten uitwisselen met alle overheden en aansluiten op vrijwel alle e-overheidbouwstenen zoals basisregistraties, het Omgevingsloket of Digilevering.

De aanmelding betreft de vervanging van Digikoppeling 2.0 op de 'pas toe of leg uit'-lijst door Digikoppeling zonder overkoepelend versienummer. Door het weglaten van het versienummer van Digikoppeling komt het versiebeheer van de standaard uitsluitend op het niveau van de deelstandaarden te liggen. Dit is analoog aan de manier waarop Geo-standaarden nu op de 'pas toe of leg uit'-lijst staan. Het doel hiervan is de verwarring weg te nemen die gebruikers ervaren als gevolg van de gelaagdheid van het versiebeheer in de huidige Digikoppeling 2.0-standaard.

Betrokkenen en proces

De aanpassing van het versiebeheer van Digikoppeling op de 'pas toe of leg uit'-lijst is aangemeld door Logius. VKA heeft in opdracht van het Bureau Forum Standaardisatie een intake-onderzoek uitgevoerd. Hiertoe heeft een intakegesprek plaatsgevonden met de indieners Peter Haasnoot en Pieter Hering van Logius. Het resultaat van het intakeonderzoek vindt u hierbij in bijlage.

De toetsing van nieuwe (versies van) deelspecificaties van Digikoppeling zoals ebMS 3.0 is bij deze aanmelding nadrukkelijk niet aan de orde. De aanmelding behelst alleen het versiebeheer van Digikoppeling en de hertoetsing van het predicaat 'uitstekend beheer' voor het nieuwe versiebeheer.

Advies en gevraagd besluit

De resultaten van het intakeonderzoek wijzen uit dat de aanpassing van het versiebeheer van Digikoppeling voldoet aan de criteria om in procedure genomen te worden. Geadviseerd wordt om Digikoppeling in procedure te nemen. Hierbij moet ook de toekenning van het predicaat 'uitstekend beheer' getoetst worden.

Ad C. NLCIUS [Bijlage C]**Het Forum Standaardisatie wordt gevraagd om in te stemmen met:**

Het in procedure nemen van NLCIUS ter vervanging van SMeF op de 'pas toe of leg uit'-lijst.

Over de standaard

NLCIUS is de nieuwe versie van SMeF, de standaard voor elektronisch factureren op de 'pas toe of leg uit'-lijst. NLCIUS specificeert de nieuwe SMeF-versie als een '*core invoice usage specification*' (CIUS)-profiel op de verplichte Europese norm (EN16931). Daarom is ervoor gekozen om de naam NLCIUS te gebruiken in plaats van SMeF 3.0.

Betrokkenen en proces

NLCIUS is namens SMeF aangemeld door TNO ter vervanging van SMeF 2.0 op de 'pas toe of leg uit'-lijst. VKA heeft in opdracht van het Bureau Forum Standaardisatie een intake-onderzoek uitgevoerd. Hiertoe heeft een intakegesprek plaatsgevonden met de indiener, Michiel Stornebrink. Het resultaat van het intakeonderzoek vindt u hierbij in bijlage.

Advies en gevraagd besluit

De resultaten van het intakeonderzoek wijzen uit dat NLCIUS voldoet aan de criteria om in procedure genomen te worden. In de procedure zal ook onderzocht worden of het predicaat 'uitstekend beheer' dat NEN/TNO voor SMeF had ook van toepassing kan zijn op NLCIUS.

Geadviseerd wordt om NLCIUS in procedure te nemen lijst ter vervanging van SMeF 2.0 op de 'pas toe of leg uit'-lijst.

Ad D. Open API Specification 3.0 [Bijlage D]**Het Forum Standaardisatie wordt gevraagd om in te stemmen met:**

Het in procedure nemen van Open API Specification 3.0.

Over de standaard

Open API Specification 3.0 is een standaard waarmee REST APIs op een uniforme, machineleesbare en implementatieonafhankelijke manier kunnen worden beschreven in JSON-formaat. Dit zorgt ervoor dat gebruikers een eenduidige beschrijving krijgen van een REST API waarmee zij de interface zonder specifieke implementaties of software kunnen gebruiken. Open API specification is gepubliceerd onder Apache 2.0-licentie door de Open API Initiative onder de Linux Foundation.

Betrokkenen en proces

Open API Specification 3.0 is aangemeld door het Kadaster voor plaatsing op de 'pas toe of leg uit'-lijst. VKA heeft in opdracht van het Bureau Forum Standaardisatie een intake-onderzoek uitgevoerd. Hiertoe heeft een intakegesprek plaatsgevonden met de indiener Dimitri van Hees. Het resultaat van het intake-onderzoek vindt u hierbij in bijlage.

Advies en gevraagd besluit

De resultaten van het intakeonderzoek wijzen uit dat Open API Specification 3.0 voldoet aan de criteria om in procedure genomen te worden. De kansrijkheid van de procedure wordt voldoende geacht, maar in de procedure moeten wel de volgende aandachtspunten worden meegenomen:

- De behoefte aan een standaard voor de uniforme specificatie van REST APIs moet overheidsbreed gedragen worden.
- Gezien de recente publicatie van OAS 3.0 moet worden onderzocht of er voldoende ervaring met de standaard bestaat om plaatsing op de 'pas toe of leg uit'-lijst te onderbouwen.
- Er moet worden bekeken of de beheerorganisatie (een open community initiatief) voldoende garantie biedt voor duurzame ondersteuning van de standaard.

Geadviseerd wordt om Open API Specification 3.0 in procedure te nemen voor plaatsing op de 'pas toe of leg uit' lijst.

Ad E. Het niet in procedure nemen van SSD 2.0 [Bijlage E]**Het Forum Standaardisatie wordt gevraagd om in te stemmen met:**

Het niet in procedure nemen van SSD 2.0.

Over de standaarden

Secure Software Development (SSD) beschrijft een minimale set maatregelen die moeten worden genomen om de inbouw van kwetsbaarheden bij de bouw van software te voorkomen. Toepassing van SSD zorgt voor een standaard niveau van beveiliging in de software. SSD beschrijft in het bijzonder wie in de keten opdrachtgever- softwareontwikkelaar- hosting wat moet doen en hoe de veiligheid van software kan worden getest of geaudit.

Hoe het proces is verlopen

SSD 2.0 is door het Centrum voor Informatieveiligheid en Privacybescherming (CIP) aangemeld voor plaatsing op de 'pas toe of leg uit'-lijst. VKA heeft in opdracht van het Bureau Forum Standaardisatie een intake-onderzoek uitgevoerd. Hiertoe heeft een intakegesprek plaatsgevonden met de indieners Marcel Koers en Ad Kint. Het resultaat van het intakeonderzoek vindt u hierbij in bijlage.

Advies en gevraagd besluit

De resultaten van het intakeonderzoek wijzen uit dat SSD 2.0 niet voldoet aan alle criteria om in procedure genomen te worden. SSD 2.0 richt zich op het proces van softwareontwikkeling binnen een organisatie en is geen standaard voor gegevensuitwisseling. Derhalve voldoet SSD niet aan het eerste criterium om in procedure genomen te worden (*"Is de standaard toepasbaar voor elektronische gegevensuitwisseling?"*).

Hoewel veilige software kan bijdragen aan veilige gegevensuitwisseling draagt SSD niet direct bij aan de interoperabiliteit van de (semi-)overheid. SSD 2.0 voldoet derhalve ook niet aan het tweede criterium voor inbehandelname (*"Is het beoogde functioneel toepassingsgebied en het organisatorisch werkingsgebied van de standaard voldoende breed om substantieel bij te dragen aan de interoperabiliteit van de overheid?"*).

Het beheer van de standaard is nog onvoldoende beschreven. Er is geen eenduidige beschrijving van hoe het versiebeheer is ingericht, hoe besluiten over de standaard worden genomen, wie deze besluiten nemen, hoe bezwaar kan worden ingediend, enz. Daardoor is er geen zicht op de openheid van het standaardisatieproces. SSD zou daarom het risico lopen om niet door het eerste toetsingscriterium (*"Open standaardisatieproces"*) voor de procedure te komen.

Geadviseerd wordt daarom om SSD 2.0 niet in procedure te nemen voor plaatsing op de 'pas toe of leg uit'-lijst.

De meerwaarde van SSD voor de bouw van veilige software en met name voor software die de bescherming van persoonsgegevens waarborgt, wordt echter terdege onderkend. Het advies is daarom om te bekijken hoe het Forum Standaardisatie SSD anders dan door plaatsing op de lijst open standaarden een adoptie-impuls kan geven.

Ad F. S/MIME 3.2 [Bijlage F]**Het Forum Standaardisatie wordt gevraagd om in te stemmen met:**

Het in procedure nemen van S/MIME 3.2

Over de standaarden

S/MIME is een standaard voor end-to-end-ondertekening en encryptie van e-mail. De verzender ondertekent en/of versleutelt zijn mail met behulp van een certificaat dat de ontvanger op echtheid kan controleren, net als bij https en TLS. Daar waar extra beveiliging nodig is kan S/MIME van toegevoegde waarde zijn in aanvulling op SPF, DKIM en DMARC. S/MIME waarborgt naast de betrouwbaarheid van de afzender namelijk ook de confidentialiteit (door encryptie) en integriteit (door digitale tekening) van de inhoud van de e-mail. S/MIME wordt door de meeste e-mailapplicaties ondersteund.

Hoe is het proces verlopen?

S/MIME is aangemeld door SIDN voor plaatsing op de lijst aanbevolen standaarden. VKA heeft in opdracht van het Bureau Forum Standaardisatie een intake-onderzoek uitgevoerd. Hiertoe heeft een intakegesprek plaatsgevonden met de indiener Marco Davids. Het resultaat van het intakeonderzoek vindt u hierbij in bijlage.

Advies en gevraagd besluit

De resultaten van het intakeonderzoek wijzen uit dat S/MIME 3.2 voldoet aan de criteria om in procedure genomen te worden. Geadviseerd wordt om S/MIME 3.2 in procedure te nemen voor plaatsing op de lijst aanbevolen standaarden.

Ter kennisname

Ad G. Aanmelding SHACL 170720

Het Platform Linked Data Nederland (PLDN) had SHACL aangemeld voor plaatsing op de 'pas toe of leg uit'-lijst. Het intakeonderzoek echter wees uit dat SHACL 170720 op dit moment nog niet voldoet aan de criteria om in procedure genomen te worden. De eerste definitieve versie van de standaard is zeer recent opgeleverd waardoor er nog maar weinig ervaring mee is. Het is aannemelijk dat SHACL een bestaand interoperabiliteitsprobleem oplost, maar het is te vroeg om met zekerheid te zeggen dat het zo is.

Over de standaard

SHACL is een standaard die gebruikt wordt om de kwaliteit van Linked Data vast te leggen en te bewaken, zowel bij gegevensuitwisseling als gegevensbeheer. SHACL beschrijft beperkingen op linked datasets plus de acties die moeten worden uitgevoerd wanneer een beperking wordt overtreden. Bijvoorbeeld: stel dat je een datamodel met gegevens over auto's hebt. Met SHACL kan je vastleggen dat iedere auto een kenteken moet hebben. Als je in de dataset een auto vindt zonder kenteken, dan beschrijft SHACL bovendien de bijbehorende actie, bijvoorbeeld een foutmelding. Beperkingen en acties beschreven in SHACL kunnen automatisch uitgevoerd worden door een computer. Hierdoor verschilt SHACL van andere talen om beperkingen op datasets te beschrijven, zoals OCL.

Stand van zaken en vervolgstappen

Het advies is om eerst praktijkervaring op te doen met de toepassing van SHACL en de toegevoegde waarde voor interoperabiliteit. Er ontstaat dan ook meer draagvlak onder een groep belanghebbenden die breder is dan het PLDN. Tevens wordt ook inzicht verkregen in de noodzaak van bevordering van adoptie van de standaard door opname als verplichte standaard.

Het PLDN heeft naar aanleiding van deze observaties besloten SHACL nog niet aan te melden, maar kan dit in de toekomst alsnog doen.

Ad H. Stand van zaken COINS 2.0 en NLCS 4.1

COINS en NLCS zijn voor de 'pas toe of leg uit'-lijst aangemeld door het BIM Loket. Na een positief intakeadvies heeft het Forum in juni 2017 besloten de twee standaarden in behandeling te nemen. De expertbijeenkomsten van beide standaarden hebben in september 2017 plaatsgevonden. Op basis van deze expertonderzoek heeft VKA voor beide standaarden een expertadvies opgesteld.

Over de standaarden

COINS 2.0 en NLCS 4.1 zijn BIM-standaarden, beheerd door het BIM Loket. COINS biedt een containerformaat voor de uitwisseling van BIM-informatie. NLCS zorgt ervoor dat digitaal tekenwerk uitwisselbaar en herbruikbaar is.

Stand van zaken en vervolgstappen

De expertadviezen voor COINS 2.0 en NLCS 4.1 zullen bij de volgende openbare consultatieronde in februari ter openbare consultatie worden aangeboden. Naar verwachting kan het Forum in april besluiten om het advies voor deze standaarden al dan niet over te nemen.

Ad I. Stand van zaken OAuth 2.0

Naar aanleiding van een onderzoek over RESTful API's heeft het Forum Standaardisatie OAuth in 2016 in behandeling genomen voor plaatsing op de 'pas toe of leg uit'-lijst'. Er heeft een expertonderzoek plaatsgevonden en het expertadvies is ter openbare consultatie aangeboden.

Over de standaard

OAuth 2.0 is een autorisatiestandaard voor met name webbased applicaties die gegevens uitwisselen met behulp van API's. Met OAuth 2.0 kunnen organisaties een programma of website toegang geven tot specifieke (privé)gegevens, die opgeslagen zijn op een ander systeem, zonder hun gebruikersnaam en wachtwoord uit handen te geven.

Stand van zaken en vervolgstappen

Het expertonderzoek en de openbare consultatie wezen uit dat OAuth weinig toegevoegde waarde heeft zonder toepassingsprofiel voor de overheid. Plaatsing op de 'pas toe of leg uit'-lijst wordt daarom aangehouden tot er zo'n toepassingsprofiel ontwikkeld is voor deze standaard. In het voorjaar hebben wij onderzocht of de geo-sector mogelijk een toepassingsprofiel heeft dat hergebruikt zou kunnen worden. Dat is niet het geval. Daarom gaat Geonovum nu met ondersteuning van het Bureau Forum Standaardisatie en VKA een toepassingsprofiel overheid ontwikkelen.

Ad J. Beschrijving van toepassingsgebieden volgens standaard syntaxis**Achtergrond**

In de vergadering van 19 april 2017 heeft het Forum besloten een standaard syntaxis toe te passen op de beschrijving van de toepassingsgebieden van standaarden op de 'pas toe of leg uit'-lijst. Hierdoor worden de beschrijvingen van de toepassingsgebieden eenduidiger en uniformer. De toepassingsgebieden van de internet veiligheidstandaarden SPF, DKIM, DMARC, DNSSEC, TLS, HTTPS en HSTS zijn inmiddels met deze standaard syntaxis beschreven. Het Forum ratificeerde deze beschrijvingen in de vergadering van 11 oktober 2017.

Stand van zaken en vervolgstappen

In opdracht van het Forum Standaardisatie heeft VKA voorstellen gedaan voor beschrijvingen volgens de standaard syntaxis van de internetveiligheidstandaarden IPv6, ISO27001/2, SAML en WPA2 Enterprise en de document/datastandaarden AdES Baseline Profiles, CMIS, Digitoegankelijk, OWMS, SKOS, PDF/A1/2 en PDF 1.7. Expertbijeenkomsten voor deze beschrijvingen van toepassingsgebieden vonden plaats op 23 november (documentstandaarden) en 30 november (internet veiligheidstandaarden). Op basis van deze expertbijeenkomsten worden expertadviezen opgesteld die ter openbare consultatie worden aangeboden in de volgende consultatieronde in februari. Het Forum wordt naar verwachting in april 2018 gevraagd een besluit te nemen over de dan voorgelegde expertadviezen.